

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 1995

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΓΕΝΙΚΑ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

Το 1994 οριοθετεί την απαρχή μιας νέας εποχής για την ελληνική οικονομία. Αντιστράφηκαν οι αρνητικές τάσεις των τελευταίων χρόνων, άρχισε να ανακτάται η χαμένη αξιοπιστία της οικονομικής μας πολιτικής και να τίθενται οι βάσεις για μια δυναμική πορεία ανάπτυξης στα πλαίσια των ανταγωνιστικών συνθηκών που διαμορφώνονται σε ευρωπαϊκή και παγκόσμια κλίμακα.

Μετά από αρκετές ανεπαρκείς ή ανολοκλήρωτες προσπάθειες για τη δημιουργία συνθηκών σταθερής οικονομικής ανάπτυξης, η Ελλάδα βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπη με την τελευταία, ίσως, ευκαιρία να προσχωρήσει στην ομάδα των προηγμένων χωρών. Ο διεθνής ανταγωνισμός και το χρονοδιάγραμμα της ευρωπαϊκής ενοποίησης επιβάλλουν ταχείς και αποτελεσματικούς ρυθμούς στην προσπάθεια ανόρθωσης της ελληνικής οικονομίας, χωρίς παρεκκλίσεις ή παλινωδίες.

Οι Κασσάνδρες της αντιπολίτευσης έχουν πολλές φορές προβλέψει μέχρι σήμερα την κατάρρευση της ελληνικής οικονομίας, αλλά συνεχώς διαψεύδονται. Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και η Κυβέρνηση γενικότερα έχουν να επιδείξουν συγκεκριμένο και αποτελεσματικό έργο που έθεσε ήδη την ελληνική οικονομία σε τροχιά ανάπτυξης. Η πορεία αυτή θα συνεχισθεί και τα επόμενα χρόνια με οδηγό το Αναθεωρημένο Πρόγραμμα Σύγκλισης και θα οδηγήσει σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και σε επίτευξη των στόχων του Μάαστριχτ ώστε να ενταχθούμε έγκαιρα και ομαλά στην οικονομική και νομισματική ένωση της Ευρώπης.

Για την καλύτερη εκτίμηση του έργου στον οικονομικό τομέα υπενθυμίζουμε τις βασικές κυβερνητικές μας δεσμεύσεις όπως εξαγγέλθηκαν από τον Πρωθυπουργό κ. Α. Παπανδρέου κατά την ομιλία του για τις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης τον Οκτώβριο του 1993.

Είχαμε λοιπόν δεσμευθεί να πορευθούμε με βάση το τρίπτυχο σταθερότητα, ανάπτυξη, κοινωνική προστασία. Να αναζητήσουμε κοινωνικά συμφωνημένες λύσεις για όλα τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τόπος (φορολογική μεταρρύθμιση,

συγκράτηση τιμών, παραγωγικότητα όλων των συντελεστών της παραγωγής κλπ).

Ειδικότερα οι προτεραιότητες ήταν :

- μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων
- μείωση του πληθωρισμού που θα δημιουργήσει συνθήκες πτώσης των επιτοκίων
- διασφάλιση του πραγματικού εισοδήματος των εργαζομένων με προοπτική βελτίωσης στο μέλλον ανάλογα με την πορεία της οικονομίας μας
- ανάπτυξη μέσω κυρίως της υλοποίησης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των μεγάλων έργων
- ενίσχυση των εξαγωγικών δραστηριοτήτων των ελληνικών επιχειρήσεων
- αναζωογόνηση του Χρηματιστηρίου.

Τέλος υπήρχε η ρητή διαβεβαίωση για την μη υποτίμηση της δραχμής.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Το 1994 κλείνει για πρώτη φορά ύστερα από πολλά χρόνια με την επίτευξη των στόχων που είχαν τεθεί στον προϋπολογισμό και το Αναθεωρημένο Πρόγραμμα Σύγκλισης. Παράλληλα επισημαίνεται ότι όλα τα οικονομικά μεγέθη παρουσιάζουν βελτίωση πράγμα που αποδεικνύει την ορθότητα και συνέπεια της ακολουθούμενης πολιτικής αλλά επίσης το γεγονός ότι η οικονομία βρίσκεται σε φάση ανάκαμψης. Τα βασικά μεγέθη της οικονομίας παρουσιάζονται ως εξής :

- Πληθωρισμός : 10,8% (4 σχεδόν μονάδες χαμηλότερα από το περυσινό μέσο επίπεδο). Ο πληθωρισμός παρουσίασε μια πρόσκαιρη άνοδο τον Ιανουάριο, αλλά αναμένεται να κατέβει τον Απρίλιο ή Μάιο κάτω από το "ψυχολογικό" επίπεδο του 10% και να φθάσει τον Δεκέμβριο του 1995 στο 7%.
- Έλλειμμα κεντρικής διοίκησης : 12% του ΑΕΠ (100 δισ. δρχ. χαμηλότερα από ότι είχε προϋπολογισθεί).
- Πρωτογενές πλεόνασμα : 2% του ΑΕΠ που είναι διπλάσιο από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Τα επιτόκια είναι χαμηλότερα κατά τρεις μονάδες από τα αντίστοιχα περυσινά. Η καθοδική τους πορεία συνεχίζεται

ακολουθώντας την μείωση του πληθωρισμού και των δημοσιονομικών ελλειμμάτων.

- Πραγματικό εισόδημα των εργαζομένων : Αύξηση 1,5% εντός του 1994, μετά από τρία έτη συνεχούς μείωσης.
- Συναλλαγματικά διαθέσιμα : Ευρίσκονται σήμερα στο ύψος ρεκόρ των 17 δισ. δολαρίων (έναντι 9,3 δισ. δολ. τον Απρίλιο '94).
- Βιομηχανική παραγωγή : Αύξηση με ρυθμό 1,5% (έναντι μειώσεων τα τρία τελευταία χρόνια).
- Όγκος λιανικών πωλήσεων : Αύξηση 1,7% (έναντι μειώσεων τα δύο τελευταία χρόνια).
- Εισαγωγές κεφαλαιουχικού εξοπλισμού : Αύξηση 6% (έναντι μείωσης 3% πέρυσι).
- Συνολικές δημόσιες επενδύσεις : Αύξηση 4,5% (έναντι μείωσης 0,6% πέρυσι).
- Τουριστική δραστηριότητα : Αύξηση 10% έναντι του 1993.
- Αγροτικός τομέας : Αύξηση 1% (έναντι σημαντικών μειώσεων πέρυσι και πρόπερσι)
- Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών : Αύξηση 4% (έναντι μείωσης 1% πέρυσι).

Το 1995 θα συνεχισθεί και ενισχυθεί η προσπάθεια για οικονομική σταθερότητα και ανάπτυξη που άρχισε το 1994. Ειδικότερα η προσπάθεια στοχεύει :

- στην μείωση του ελλείμματος του δημόσιου τομέα στο 10,7% του ΑΕΠ, με αύξηση των εσόδων (κυρίως από την πάταξη της φοροδιαφυγής) και συγκράτηση της αύξησης των δαπανών
- στην τήρηση της εισοδηματικής πολιτικής που θα εξασφαλίζει το πραγματικό εισόδημα των εργαζομένων
- σε καλύτερο έλεγχο της αγοράς ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα κερδοσκοπίας και υπερβολικών ανατιμήσεων
- στην μείωση του πληθωρισμού στο επίπεδο του 7% στο τέλος του χρόνου. Η μείωση αυτή θα προκαλέσει και ανάλογη μείωση των επιτοκίων
- στην ταχύτερη προώθηση των μεγάλων έργων και του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης γενικότερα. Η μείωση των επιτοκίων και η προώθηση των έργων αναμένεται να οδηγήσουν

σε ρυθμούς ανάπτυξης της οικονομίας της τάξης του 1,5% έως 2%.

Η προώθηση της οικονομικής πολιτικής υλοποιείται μεταξύ των άλλων με τις πρωτοβουλίες και δράσεις του ΥΠΕΘΟ που περιγράφονται παρακάτω και που, σχηματικά, χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες : γενική οικονομική πολιτική, ανάπτυξη-επενδύσεις, διακρατικές οικονομικές σχέσεις-ενίσχυση εξαγωγών.

A. ΓΕΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το 1994 άρχισε ουσιαστικά η προσπάθεια για την σταθεροποίηση και ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Πρωταρχικός στόχος ήταν η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού και ο έλεγχος των καθαρών δανειακών αναγκών του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Τα κυριώτερα σημεία στον τομέα της οικονομικής πολιτικής είναι:

- Προστασία της δραχμής. Η απόλυτα επιτυχής προσπάθεια, παράλληλα με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, για την προστασία της δραχμής κατά την συναλλαγματική κρίση του Μαΐου 1994. Η προσπάθεια αυτή φυσικά θα συνεχισθεί, σε ένα πίο ευνοϊκό περιβάλλον, δεδομένου ότι έχει αποκατασταθεί σε μεγάλο βαθμό η αξιοπιστία της χώρας. Ήδη ανακοινώθηκε ότι κατά το 1995 η συνολική διολίσθηση της δραχμής έναντι των κυριότερων ευρωπαϊκών νομισμάτων δε θα ξεπεράσει το 3%.

- Αναθεωρημένο Πρόγραμμα Σύγκλισης. Η διαμόρφωση και υποβολή προς έγκριση ενός Αναθεωρημένου Προγράμματος Σύγκλισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η έγκριση του προγράμματος τον Σεπτέμβριο του 1994 οδήγησε αναμφισβήτητα στην μεγάλη βελτίωση της εικόνας της ελληνικής οικονομίας στο εξωτερικό και τους διεθνείς οργανισμούς. Το Πρόγραμμα Σύγκλισης προβλέπει μείωση του πληθωρισμού, των επιτοκίων και των ελλειμμάτων, σταθερότητα της δραχμής και σταδιακή αύξηση των ρυθμών ανάπτυξης μέχρι το 1998 ώστε να επιτευχθεί ομαλά η προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας στις απαιτήσεις της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 1999.

- Εισοδηματική πολιτική του 1995. Η εισοδηματική πολιτική (που θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια να τηρηθεί στον δημόσιο, ευρύτερο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα) επιτυγχάνει δύο στόχους :

- a) την εξασφάλιση του πραγματικού εισοδήματος των εργαζομένων
- β) την συγκράτηση του πληθωρισμού, η αναζωπύρωση του οποίου θα μείωνε σημαντικά τα πραγματικά εισοδήματα των εργαζομένων.

- **Κοινωνικός Διάλογος.** Θεσμοθέτηση του κοινωνικού διαλόγου με την δημιουργία της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΟΚΕ). Η ΟΚΕ αποτελείται από τρεις ισάριθμες ομάδες των 16 ατόμων από εκπροσώπους εργοδοτών, εργαζομένων και λοιπών κατηγοριών και θα γνωμοδοτεί υποχρεωτικά προς την κυβέρνηση για όλα τα μεγάλα οικονομικά και κοινωνικά θέματα πριν από την ψήφιση των σχετικών νόμων. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής του Προέδρου της, η ΟΚΕ συνήλθε στην πρώτη της πανηγυρική συνεδρίαση στις 19/1/95 με την παρουσία του Πρωθυπουργού. Ένα από τα πρώτα θέματα, στα οποία η ΟΚΕ θα κληθεί να γνωμοδοτήσει είναι η καταπολέμηση της ανεργίας μετά από σχετική εισήγηση του ΥΠΕΘΟ και του Υπουργείου Εργασίας.

- **Συγκράτηση των τιμών.** Συντονισμός των συναρμόδιων Υπουργείων για την λήψη συγκεκριμένων μέτρων με στόχο τη συγκράτηση των τιμών, ιδίως των ειδών διατροφής. Τα μέτρα αυτά και οι έλεγχοι της αγοράς θα συνεχισθούν και το 1995.

- **Χρηματιστήριο.** Ήδη οριστικοποιήθηκαν οι προτάσεις ολιγομελούς επιτροπής εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για τη βελτίωση της λειτουργία του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, την οργάνωση και λειτουργία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και τον εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη της αγοράς κεφαλαίων. Μετά την υποβολή παρατηρήσεων των αρμοδίων φορέων θα προωθηθεί σύντομα σχετικό νομοσχέδιο στη Βουλή. Ήδη κατά το 1994 και μετά από αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς έχουν ληφθεί μέτρα για την βελτίωση της λειτουργίας του Χ.Α.Α. όπως η αύξηση του ελάχιστου ύψους των ιδίων κεφαλαίων εταιριών νεοεισερχομένων στην κύρια ή στην παράλληλη αγορά, η αύξηση του ελάχιστου ύψους του μετοχικού κεφαλαίου των ανωνύμων χρηματιστηριακών εταιριών, η υποχρέωση των νεοεισερχομένων εταιριών να έχουν φορολογική ενημερότητα κλπ.

- **Μετοχοποιήσεις.** Υλοποιώντας προγραμματική εξαγγελία και κυβερνητική πολιτική, το ΥΠΕΘΟ σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και τον ΟΤΕ, προώθησε τη διάθεση του 25% των μετοχών του Οργανισμού στο Ελληνικό και τα ξένα Χρηματιστήρια. Στις αρχές Νοεμβρίου, εμπρόθεσμα είχε ολοκληρωθεί η απαραίτητη τεχνική προετοιμασία. Έγινε όμως αντιληπτό ότι λόγω δυσμενών εξελίξεων στα διεθνή Χρηματιστήρια, η τιμή που μπορούσε να επιτευχθεί για την μετοχή του ΟΤΕ στην συγκεκριμένη χρονική περίοδο ήταν κατώτερη από την επιθυμητή. Έτσι αποφασίσθηκε η αναβολή της μετοχοποίησης του ΟΤΕ που θα πραγματοποιηθεί εντός του 1995 μαζί με εκείνη της Δημόσιας Επιχείρησης Πετρελαίου. Επίσης, η μη πραγματοποίηση των εσόδων από την μετοχοποίηση, που είχαν προβλεφθεί για το 1994, δεν είχε καμμία επίπτωση λόγω της εκτέλεσης του προϋπολογισμού χωρίς υπέρβαση των ελλειμμάτων.

- **Ρύθμιση Χρεών.** Για την ενίσχυση της περιφέρειας, την αντιμετώπιση ειδικών προβλημάτων ορισμένων περιοχών και την συγκράτηση της απασχόλησης αποφασίσθη η ρύθμιση χρεών των επιχειρήσεων σε περιοχές όπως η Θράκη και νομοί Φλώρινας, Κιλκίς, Καστοριάς και Εύβοιας. Επίσης, των ξενοδοχείων της Μακεδονίας που επλήγησαν ιδιαίτερα από την κρίση της Γιουγκοσλαβίας. Παρασχέθηκαν πιστωτικές διευκολύνσεις για αποκατάσταση των ζημιών στους σεισμοπαθείς των νομών Αχαΐας και Ηλείας. Όμως οι γενικές ρυθμίσεις χρεών κατά νομούς έχουν και πολλές παρενέργειες και προκαλούν στρεβλώσεις και συνθήκες άνισου ανταγωνισμού. Έτσι αποφασίσθη τελικά να μην υπάρξουν άλλες ρυθμίσεις χρεών με αποφάσεις της κυβέρνησης (εκτός από περιπτώσεις μεγάλων φυσικών καταστροφών) αλλά το θέμα αυτό να επιλύεται κατά περίπτωση από τις τράπεζες με τα συνήθη τραπεζικά κριτήρια.

- **Παρακολούθηση των ΔΕΚΟ.** Κατά το τρέχον έτος ενισχύθηκαν οι μηχανισμοί παρακολούθησης της εκτέλεσης των προϋπολογισμών των ΔΕΚΟ και ειδικότερα της τιμολογιακής και μισθολογικής πολιτικής, προσλήψεων και της εκτέλεσης των επενδυτικών προγραμμάτων. Στόχος είναι η μεγιστοποίηση της αναπτυξιακής προσπάθειας των ΔΕΚΟ, παράλληλα με τον περιορισμό των ελλειμμάτων (όπου υπάρχουν) και των δανειακών αναγκών. Έγινε επίσης επεξεργασία και αξιολόγηση των προϋπολογισμών των ΔΕΚΟ έτους 1995 και καθορίστηκαν οι οικονομικοί στόχοι για το έτος αυτό. Ειδικότερα για τις Δ.Ε. : ΕΛΤΑ, ΕΟΜΜΕΧ, ΕΛΟΤ, ΟΠΕ, ΙΓΜΕ έγιναν διαγωνισμοί για την κατάρτιση επιχειρησιακών προγραμμάτων που αναμένεται να βελτιώσουν σημαντικά την οργάνωση και λειτουργία τους.

B. ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Το 1994 ετέθησαν οι βάσεις για την υλοποίηση του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, στα πλαίσια του οποίου θα πραγματοποιηθεί το μεγαλύτερο μέρος των δημοσίων επενδύσεων για την περίοδο 1994-99. Παράλληλα ψηφίσθηκε ο νέος αναπτυξιακός νόμος με τα κίνητρα για τις ιδιωτικές επενδύσεις που ήδη έχει δώσει τα πρώτα πολύ θετικά αποτελέσματα.

Δημόσιες επενδύσεις είναι το σύνολο των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και τις ΔΕΚΟ. Το ύψος του ΠΔΕ για το 1994 έφθασε τα 800 δισ. δρχ. ενώ για το 1995 θα χρηματοδοτήσει επενδύσεις ύψους 1050 δισ. δρχ. Από την πλευρά τους οι ΔΕΚΟ εκτέλεσαν επενδύσεις (εκτός ΠΔΕ) ύψους 580 δισ. δρχ. το 1994 ενώ το 1995 προβλέπεται να εκτελέσουν επενδύσεις (εκτός ΠΔΕ) ύψους 787 δισ. δρχ.

Άρα οι συνολικές δημόσιες επενδύσεις ανήλθαν το 1994 σε 1380 δισ. δρχ. ή 5,9% του ΑΕΠ ενώ το 1995 αναμένεται να φθάσουν σε 1783 δισ. δρχ. ή 7,2% του ΑΕΠ.

Η υλοποίηση των επενδύσεων αυτών, παράλληλα με τις αναμενόμενες ιδιαίτερα αυξημένες επενδύσεις στον ιδιωτικό τομέα, θα οδηγήσουν το 1995 την ελληνική οικονομία σε υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης και σε μείωση της ανεργίας.

Οι κυριότερες δραστηριότητες στον τομέα "ανάπτυξη-επενδύσεις" είναι :

Κατάρτιση και Διαπραγμάτευση του Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης 1994 - 99. Το βαρύ φορτίο της αναθεώρησης και στην ουσία της εκ βάθρων ανασύνταξης του Σ.Π.Α. 1994-99 ολοκληρώθηκε στα μέσα Μαρτίου 1994 και υπεβλήθη σε τελική μορφή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το εκ 550 σελίδων κείμενο αποτέλεσε αντικείμενο διπλής διαπραγμάτευσης με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αφενός και με τους χρηματοδοτούμενους ελληνικούς φορείς αφετέρου.

Το αποτέλεσμα αυτής της διαπραγμάτευσης αποτυπώνεται στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης που εγκρίθηκε από την Ε.Ε. τον Ιούλιο 1994 νωρίτερα από άλλα αντίστοιχα προγράμματα (π.χ. της Ιρλανδίας). Το νέο Κ.Π.Σ. περιλαμβάνει σημαντικής έκτασης καινοτομίες τόσο στο περιεχόμενο των δράσεων, όσο και στους θεσμούς και τις διαδικασίες διοίκησης της εφαρμογής του. Τα συνολικά οικονομικά στοιχεία του Κ.Π.Σ. είναι : Συνολική δαπάνη : 8,8 τρισ. δρχ. εκ των οποίων Δημόσια δαπάνη 6,2 τρισ. δρχ., ιδιωτική δαπάνη 2,6 τρισ. δρχ. Η κοινοτική επιχορήγηση ανέρχεται σε 4,1 τρισ. δρχ. Ειδικότερα στους ΟΤΑ παρέχεται η πρωτοβουλία διαχείρισης 250 δισ. δρχ.

Κατάρτιση και Διαπραγμάτευση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 1994-99. Κατάρτιση 31 Επιχειρησιακών Προγραμμάτων εκ των οποίων 13 είναι Περιφερειακά και 18 Τομεακά. Μέχρι τον Σεπτέμβριο (εντός 2 μηνών από την έγκριση του Κ.Π.Σ.) είχαν εγκριθεί 23 προγράμματα και εντός του Δεκεμβρίου εγκρίθηκαν ή εγκρίνονται άλλα 5, σύνολο 28 επί συνόλου 31 προγραμμάτων. Για τα περισσότερα εξ αυτών έχουν ήδη ληφθεί και οι προκαταβολές της κοινοτικής συνδρομής.

Κατάρτιση και Διαπραγμάτευση των Νέων Κοινοτικών Πρωτοβουλιών. Το ΥΠΕΘΟ είχε την αρμοδιότητα κατάρτισης του INTERREG II, του URBAN (από κοινού με το ΥΠΕΧΩΔΕ), του RECHAR, του RESIDER, του KONVER, ενώ συμμετείχε συντονιστικά και στην κατάρτιση των υπολοίπων πρωτοβουλιών LEADER - Υπουργείο Γεωργίας, Μ.Μ.Ε., ΥΒΕΤ κλπ). Ήδη ολοκληρώθηκαν και υποβλήθηκαν εμπρόθεσμα (30.10.94) στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλες οι πρωτοβουλίες αρμοδιότητας

ΥΠΕΘΟ. Το INTERREG εγκρίθηκε ήδη ενώ αναμένεται η έγκριση των υπολοίπων εντός των προσεχών ημερών υπερκαλύπτοντας την ελληνική ποσόστωση από τα σχετικά κονδύλια του Κοινοτικού Προϋπολογισμού για το 1994.

Σχεδιασμός νέων θεσμών και συστημάτων διοίκησης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης όπως δημιουργία δομών project management για τα μεγάλα έργα, σχεδιασμό σύγχρονου Πληροφοριακού Συστήματος Διοίκησης, αναμόρφωση του συνολικού συστήματος ανάθεσης-παρακολούθησης των δημοσίων έργων κλπ.

Ολοκλήρωση των Προγραμμάτων 1989-93. Κρίσιμες αποφάσεις λαμβάνονται για τη μέγιστη δυνατή απορρόφηση των πόρων του 1ου Κ.Π.Σ. στα εναπομείνοντα στενά χρονικά περιθώρια. Με στενή παρακολούθηση των φορέων υλοποίησης, αναπροσαρμογές προϋπολογισμών, επίλυση γραφειοκρατικών εμπλοκών το ΥΠΕΘΟ έχει στόχο μια απορρόφηση της τάξης του 97-98% των πόρων για τα προγράμματα ευθύνης του. Εφόσον οι στόχοι επιτευχθούν, η κοινοτική αποπληρωμή για τα προγράμματα του 1ου Κ.Π.Σ. το 1995 μπορεί να προσεγγίσει στα 300 δισ. δρχ.

Διαχείριση των πόρων του Ταμείου Συνοχής Μέσα από έντονη διαπραγμάτευση διασφαλίστηκε και για το 1994 (όπως και το 1993) η έγκριση ικανού αριθμού ελληνικών έργων ώστε να δεσμεύσουμε το 18% του συνόλου των πόρων του Ταμείου που πρακτικά αποτελεί και τη μέγιστη ελληνική ποσόστωση. Ιδιαίτερα προσεκτικούς χειρισμούς απαίτησε η έγκριση έργων που είχαν επιλεγεί από την προηγούμενη κυβέρνηση με μηδαμινή προετοιμασία και πολλά δεν πληρούσαν ούτε τυπικά κριτήρια επιλεξιμότητας. Το 1995 αναμένεται μια εξ ίσου δύσκολη χρονιά, προκειμένου να εγκριθεί η χρηματοδότηση ορισμένων πολύ μεγάλων έργων (τμήματα Εγνατίας, σιδηροδρόμων, κ.ά.) που υπόκεινται στα έως τώρα γνωστά προβλήματα ανάθεσης δημοσίων έργων.

Διευρωπαϊκά Δίκτυα. Σε στενή συνεργασία με τον εκπρόσωπο του Πρωθυπουργού έγινε συντονισμός και τεκμηρίωση των ελληνικών θέσεων στα πλαίσια των εργασιών της Ομάδας Cristophersen εξασφαλίζοντας την τελική ένταξη των ελληνικών προτάσεων στον κατάλογο έργων πρώτης προτεραιότητας. Τελικώς εγκρίθηκαν οι οδικοί άξονες Πάτρα - (Ρίο-Αντίρριο) - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα (ΠΑΘΕ) και η Εγνατία Οδός είναι τα δύο (επί συνόλου 14) ελληνικά έργα πρώτης προτεραιότητας στις μεταφορές και η καλωδιακή σύνδεση Ελλάδας - Ιταλίας και ο αγωγός φυσικού αερίου είναι τα δύο (επί συνόλου 10) ελληνικά έργα πρώτης προτεραιότητας στην ενέργεια. Παράλληλα, με παρεμβάσεις της Ελλάδας και άλλων Κρατών - μελών δόθηκε λύση στο θέμα της χρηματοδότησης των έργων αυτών. Το συνολικό ύψος δαπάνης των δύο οδικών αξόνων

είναι 6,5 δισ. ECU ενώ των δύο έργων στον τομέα της ενέργειας 1,5 δισ. ECU. Οι παραπάνω αποφάσεις επικυρώθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του ESSEN.

Η ομαλή δρομολόγηση των πρώτων μεγάλων έργων του 2ου Κ.Π.Σ. απαίτησε μεγάλη προσπάθεια από τα συναρμόδια Υπουργεία. Η ανάγκη για αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου ανάθεσης των δημοσίων έργων οδήγησε σε αναπόφευκτες καθυστερήσεις έναρξης των έργων. Όμως έτσι εξασφαλίστηκε η έναρξή τους σε υγιείς βάσεις, απαραίτητη προϋπόθεση για την ολοκλήρωσή τους. Η μέθοδος αυτή κρίθηκε προτιμότερη από την συντόμευση των διαδικασιών για λόγους καθαρά προβολής ενός δήθεν κυβερνητικού έργου. Επιπλέον προχώρησε με γρήγορους ρυθμούς ο σχεδιασμός ενός νέου συστήματος παρακολούθησης της υλοποίησης των έργων και προγραμμάτων με σκοπό να διασφαλισθεί η ολοκλήρωσή τους μέσα στους προβλεπόμενους χρόνους και προϋπολογισμούς. Έτσι καταρρέει ο μύθος ότι χάνονται κοινοτικοί πόροι ενώ αντίθετα αποδεικνύεται ότι κύριο μέλημα της Κυβέρνησης είναι η με τον καλύτερο δυνατό τρόπο αξιοποίηση των πόρων που διαθέτει αυτή τη στιγμή το ΠΔΕ. Άλλωστε το καλοκαίρι του 1994 είχαν ήδη εισρεύσει στο Ταμείο του ΠΔΕ οι προκαταβολές των προγραμμάτων συνολικού ύψους 700 εκατ. ECU (200 δισ. δρχ. περίπου).

Ιδιωτικές επενδύσεις-Νέος Αναπτυξιακός Νόμος. Βασικές στρατηγικές κατευθύνσεις του Κ.Π.Σ. αποτελούν η ενίσχυση της παραγωγής και της ανταγωνιστικότητας, η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και η προώθηση της απασχόλησης. Κατά την κατάρτιση των επί μέρους λειτουργικών προγραμμάτων του Κ.Π.Σ. επιτυγχάνεται ο συντονισμός και η διασύνδεση με τα μέτρα και την πολιτική που αφορά τις ιδιωτικές επενδύσεις, ώστε να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του αναπτυξιακού του χαρακτήρα. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια κινήθηκε και η τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου για τα επενδυτικά κίνητρα και αποτυπώθηκε η πολιτική της Κυβέρνησης στο νέο νόμο 2234/94.

Με το νέο νόμο για τα κίνητρα, ο οποίος ήταν αποτέλεσμα ενός γόνιμου διαλόγου που αναπτύχθηκε από το ΥΠΕΘΟ τόσο μεταξύ των αρμοδίων παραγωγικών τάξεων και φορέων όσο και με τα κόμματα της Βουλής πριν και κατά τη διάρκεια συζήτησης στο Σώμα, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στον εκσυγχρονισμό και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, καθώς και στην ενίσχυση επιχειρήσεων που παράγουν νέα ή καινοτομικά προϊόντα.

Με το νέο θεσμικό πλαίσιο, εισάγονται αλλαγές που αφορούν τόσο το πλαίσιο των κινήτρων, όσο και τις διαδικασίες εφαρμογής τους. Δίνονται κίνητρα για μεγάλες επενδύσεις (5-25 δισ. δρχ.) με ειδικές διαδικασίες, ενώ για επενδύσεις άνω των 25 δισ. δρχ., οι αποφάσεις για την έγκρισή τους θα κυρώνονται από

τη Βουλή. Μέσα από την υλοποίηση του Λειτουργικού Προγράμματος του Κ.Π.Σ. της Βιομηχανίας, παρέχεται η ενίσχυση για την υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων (business plan) σε μεταποιητικές επιχειρήσεις και σε επιχειρήσεις λογισμικού και από το Λειτουργικό Πρόγραμμα που αφορά τον τομέα του τουρισμού, παρέχεται ενίσχυση για τον εκσυγχρονισμό των ξενοδοχειακών μονάδων.

Για να υπάρξει ανάκαμψη των επενδύσεων, δεν φτάνουν μόνο οι θεσμικές μεταβολές. Απαιτείται η δημιουργία ευνοϊκού επενδυτικού κλίματος, στο οποίο θα αναπτυχθούν δραστηριότητες που θα οδηγήσουν στην ανάκαμψη. Σαν αποτέλεσμα της θετικής πορείας των δεικτών της οικονομίας κατά το τέλος του 1994, εκτιμάται ότι οι ιδιωτικές επενδύσεις (σύμφωνα με στοιχεία ΥΠΕΘΟ, ΕΣΥΕ, ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ) αυξάνονται κατά 6% ενώ το 1993 υπήρξε μείωση κατά 3,4%. Ο ίδιος ρυθμός αύξησης, προβλέπεται και για το 1995.

Στην εξέλιξη αυτή, ουσιαστική θα είναι η συμβολή της εκτιμώμενης μείωσης των επιτοκίων, καθώς και η βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών που προέρχεται από το ευνοϊκό και σταθερό επενδυτικό κλίμα που καλλιεργήθηκε τόσο από τις ρυθμίσεις του νέου νόμου για τα κίνητρα 2234/90, όσο και από τη βελτίωση των δεικτών της οικονομίας και τη χωρίς αποκλίσεις υλοποίηση του προϋπολογισμού του 1994.

Ενδεικτικό είναι, ότι αυτή την περίοδο υποβλήθηκαν αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων συνολικού προϋπολογισμού 525 δισ. δρχ. οι οποίες θα εξεταστούν το α' εξάμηνο του 1995, με αιτούμενη επιχορήγηση από το Δημόσιο 205 δισ. δρχ.

Εδώ θα πρέπει να τονιστεί, ότι το 1994 ολόκληρη τη χρονιά εγκρίθηκαν επενδύσεις συνολικού προϋπολογισμού 87 δισ. δρχ. με επιχορήγηση 34 δισ. δρχ. από το ΥΠΕΘΟ, την ΑΤΕ και τον ΕΟΜΜΕΧ. Η μεγάλη ζήτηση για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που παρατηρήθηκε αυτή την περίοδο, ασφαλώς δεν είναι τυχαία.

Το ΥΠΕΘΟ εκτιμώντας ότι το επενδυτικό κλίμα γίνεται ευνοϊκότερο για το 1995, προγραμματίζει την έγκριση επενδύσεων που θα λάβουν συνολικές επιχορηγήσεις ύψους τουλάχιστον 100 δισ. δρχ. Με την προϋπόθεση έγκρισης των προβλεπόμενων κατά τα παραπάνω επιχορηγήσεων και αν λάβουμε υπόψη ότι η μέση επιχορήγηση υπολογίζεται σε ποσοστό 30% περίπου, τα εγκεκριμένα προς υλοποίηση επενδυτικά σχέδια υπολογίζονται σε ποσά την τάξης των 300 δισ. δρχ. Στο ποσό αυτό δεν υπολογίζονται τα ποσά που θα διατεθούν τόσο από τη βιομηχανία για την υλοποίηση των business plan, όσο και από τη γεωργία για υλοποίηση επενδύσεων στον πρωτογενή τομέα.

Το 1995 πρόκειται να δημιουργηθεί το "Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων Διεθνούς Επιχειρηματικής Συνεργασίας", (ONE STOP SHOP) για την προώθηση της ανταγωνιστικής θέσης της Ελλάδας στην προσέλκυση ξένων επενδυτικών κεφαλαίων, αλλά και για τη βελτίωση των υπηρεσιών εξυπηρέτησης που προσφέρονται στους Έλληνες και ξένους επενδυτές. Τα τελευταία χρόνια, σημειώνεται σημαντική εισροή ξένων επιχειρηματικών κεφαλαίων στην Ελλάδα, τα οποία κατευθύνονται σε εξαγορές ή συγχωνεύσεις υφισταμένων επιχειρήσεων χωρίς να πραγματοποιούνται επενδύσεις σε νέους τομείς. Αυτό υποδηλώνει ότι υπάρχει επιχειρηματικό ενδιαφέρον για την Ελλάδα και αποδεικνύει ότι η χώρα μας μπορεί, με ορισμένες προϋποθέσεις, να γίνει ακόμα πιο ελκυστική στους επενδυτές.

Πέραν της έλλειψης υποδομών, την οποία φιλοδοξούμε να καλύψουμε κατά μεγάλο μέρος με την ορθολογική αξιοποίηση του Κ.Π.Σ. και τις επενδύσεις των ΔΕΚΟ, οι κυριώτεροι ανασχετικοί παράγοντες στην ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών είναι οι πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες για εγκρίσεις (άδειες, κίνητρα), ο μεγάλος αριθμός των "συναρμοδίων" εμπλεκόμενων υπηρεσιών, καθώς και η έλλειψη πλήρους, γρήγορης και σωστή πληροφόρησης στους υποψήφιους επενδυτές.

Κρίνεται λοιπόν, ιδιαίτερα σημαντική η δημιουργία ενός One Stop Shop για να βοηθήσει στην προσέλκυση και ταχεία προώθηση των επενδυτικών σχεδίων.

Γ. ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΞΑΓΩΓΩΝ.

Η εποχή που ζούμε χαρακτηρίζεται από την έντονη διεθνοποίηση των οικονομιών, την αύξηση της αλληλεξάρτησής τους, καθώς και από τον επαναπροσδιορισμό των ρόλων των βασικών κέντρων εξουσίας σε παγκόσμιο επίπεδο. Η κατάρρευση των οικονομικών και κοινωνικών συστημάτων στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και στα Βαλκάνια καθώς και η ειρήνευση στη Μέση Ανατολή δημιουργούν ένα νέο πολιτικό και οικονομικό σκηνικό. Το τέλος του διπολισμού απελευθέρωσε παραγωγικές δυνάμεις. Στις διεθνείς οικονομικές και πολιτικές σχέσεις κυριαρχεί πλέον η προσπάθεια για διεύρυνση της επιρροής των κρατών, μέσω της αναβάθμισης του ρόλου των οικονομιών τους και της σύναψης περιφερειακών συμμαχιών, δεδομένου ότι η διαπραγματευτική δύναμη προσδιορίζεται όλο και περισσότερο από την οικονομική δύναμη.

Η συμμετοχή μας στη διαμόρφωση της διεθνούς οικονομικής και εμπορικής πολιτικής στηρίχθηκε τόσο στη διαδικασία διαπραγμάτευσης και οριστικοποίησης του Γύρου της Ουρουγουάης (GATT) και τη δημιουργία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (WTO), όσο και στη διαπραγμάτευση της

Ευρωπαϊκής Ένωσης για διαμόρφωση της κοινής Εξωτερικής Εμπορικής Πολιτικής και τις σχέσεις της με τρίτες χώρες ιδιαίτερα με τις νέες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.

Η διαμόρφωση της διεθνούς εμπορικής πολιτικής ήταν ο οδηγός μας για τη δημιουργία τόσο θεσμών όσο και πολιτικών και πρακτικών στη χώρα για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των ευκαιριών. Συγκεκριμένα :

GATT : Οριστικοποιήθηκε η διαπραγμάτευση που θα δώσει νέα δυναμική στο παγκόσμιο εμπόριο σε μια περισσότερο ισορροπημένη σχέση μεταξύ των παγκοσμίων εμπορικών εταίρων.

Η Ελλάδα έριξε το βάρος της διαπραγμάτευσης τόσο σε Ευρωπαϊκά πλαίσια όσο και στα διεθνή στα θέματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντός της, όπως, ναυτιλία, κλωστοϋφαντουργικά, αγροτικά προϊόντα. Κατόρθωσε να εξαιρέσει τη ναυτιλία από την άμεση ένταξή της στους κανονισμούς GATT, να εξασφαλισθεί μακροχρόνια περίοδος ένταξης των κλωστοϋφαντουργικών και να επαναδιαπραγματευθεί τις τιμές των ευπαθών μεσογειακών αγροτικών προϊόντων στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εκσυγχρονισμός πλαισίου διαδικασιών εισαγωγικού και εξαγωγικού εμπορίου. Διαμορφώθηκαν απλουστευμένες διαδικασίες εισαγωγικού και εξαγωγικού εμπορίου (ιδιαίτερα άδειες) και προώθησης προστασίας της εγχώριας παραγωγής σε αθέμιτο ανταγωνισμό (ANTI DUMPING), ενώ η πλήρης απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων δημιούργησε νέες ευνοϊκές συνθήκες στο εξωτερικό μας εμπόριο.

Συμβούλιο Εξαγωγών. Επανασυστάθηκε το Συμβούλιο Εξαγωγών σαν το βασικό όργανο διαμόρφωσης της εξαγωγικής μας πολιτικής όπου οι κοινωνικοί και συνδικαλιστικοί φορείς μαζί με τους εκπροσώπους του δημοσίου συντονίζουν τις κοινές προσπάθειές τους.

ΟΠΕ-ΟΑΕΠ. Διπλασιάστηκε ο προϋπολογισμός του 1994 για τον Οργανισμό Προώθησης Εξαγωγών (ΟΠΕ) και εντάχθηκε στο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης για την επόμενη εξαετία.

Διαμορφώθηκαν προγράμματα προώθησης συγκεκριμένων προϊόντων (έτοιμο ένδυμα, ελαιόλαδο, κρασιά και ούζο, προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας, σπαράγγια κλπ). Στηρίχθηκε μέσω του ΟΠΕ η ιδιαίτερη προσπάθεια ανάπτυξης σχέσεων μας με Βαλκάνια, Ρωσία και χώρες του Εύξεινου Πόντου.

Στον Οργανισμό Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (ΟΑΕΠ) τριπλασιάστηκε το εγγυοδοτικό κεφάλαιο και επεκτάθηκαν οι δραστηριότητες του σε ασφάλιση επενδύσεων και υπηρεσιών (τεχνικά έργα, ναυπηγήσεις κλπ). Παράλληλα ο ΟΑΕΠ

δραστηριοποιήθηκε στον τομέα του FACTORING (ίδρυση εταιρίας μαζί με την Ιονική Τράπεζα και Αυστριακούς εταίρους), ενώ ανέπτυξε διασυνδέσεις και συνεργασίες με ομόλογους του οργανισμούς ή οργανισμούς προώθησης επενδύσεων (όπως ο OPIC).

Εκσυγχρονισμός Γραφείων Οικονομικών και Εμπορικών Υπηρεσιών Εξωτερικού. Εκσυγχρονίσθηκε το πλαίσιο λειτουργίας των Ο.Ε.Υ. και αυξήθηκαν τα γραφεία μας/αντιπροσωπείες στο εξωτερικό (κυρίως στις χώρες του Εύξεινου Πόντου και πρώην Σοβιετικής Ένωσης) για την αποτελεσματικότερη ανάπτυξη των οικονομικών μας σχέσεων (νέος νόμος που περνάει από κοινοβουλευτική επιτροπή και ψηφίζεται τον Φεβρουάριο 1995).

Διαμόρφωση πολιτικής ισόρροπης ανάπτυξης των οικονομικών μας σχέσεων. Διαμορφώθηκε η πολιτική ισόρροπης ανάπτυξης σχέσεων με όλες τις περιοχές. Στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαμορφώθηκε η πολιτική ανάπτυξης των σχέσεών μας με Βαλκάνια - χώρες Εύξεινου Πόντου - Ρωσία - χώρες Μέσης Ανατολής και Αραβικό Κόσμο - ΗΠΑ - χώρες Νοτιο-Ανατολικής Ασίας.

Η πολιτική προς Βαλκάνια, Χώρες Εύξεινου Πόντου και ΗΠΑ βρίσκεται ήδη σε στάδιο υλοποίησης, ενώ το 1995 θα αποτελέσει το έτος έναρξης υλοποίησης της πολιτικής μας προς Ν.Α. Ασία και χώρες Μέσης Ανατολής.

Διαμόρφωση των οργάνων και μέσων στήριξης της διεθνούς οικονομικής πολιτικής. Για την υλοποίηση της πολιτικής μας χρησιμοποιήθηκαν, επεκτάθηκαν ή διαμορφώθηκαν νέα μέσα πολιτικής όπως :

- στήριξη των ελληνικών επενδύσεων στο εξωτερικό (μέσω του νέου αναπτυξιακού νόμου, της ασφάλισης των επενδύσεων, της λειτουργίας του γραφείου UNIDO Αθηνών, της δραστηριοποίησης των γραφείων μας Ο.Ε.Υ.)
- στήριξη των VENTURE CAPITALS, ιδιαίτερα για ανάπτυξη της δραστηριότητας στα Βαλκάνια. Σημαντική προσπάθεια μέσω της Εμπορικής Κεφαλαίου, θυγατρικής της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος για στήριξη της εξαγωγικής μας προσπάθειας
- στήριξη λειτουργίας εταιριών διεθνούς εμπορίου
- παροχή εμπορικών πιστώσεων προς αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες υπό μετάβαση στο σύστημα αγοράς
- στήριξη των προσπαθειών μας μέσω προγραμμάτων παροχής τεχνικής βοήθειας στις αναπτυσσόμενες και νέες χώρες (π.χ. προγράμματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης δημοσίων

υπαλλήλων, οικονομικών διπλωματών, στελεχών επιχειρήσεων κλπ των χωρών αυτών)

- προώθηση των ελληνικών εταιριών και συμφερόντων μέσω των Κοινοτικών Προγραμμάτων PHARE και TACIS.

Βαλκάνια. Διαμορφώθηκε μια στέρεη πολιτική οικονομικής συνεργασίας με τις Βαλκανικές χώρες. Είναι φανερό ότι το άνοιγμα των οικονομιών των Βαλκανίων, της Ανατολικής Ευρώπης και του Εύξεινου Πόντου, που αποτελούν "φυσική ενδοχώρα" για τις ελληνικές επιχειρήσεις, δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες επωφελούς συνεργασίας. Γεωγραφικοί, ιστορικοί, πολιτικοί και οικονομικοί λόγοι προσφέρουν στην Ελλάδα συγκριτικά πλεονεκτήματα στην προσπάθεια ανάπτυξης οικονομικών σχέσεων με τις χώρες αυτές. Τα πλεονεκτήματα αυτά ενισχύονται και από το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα Κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ευρύτερη περιοχή.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, οι εξαγωγές μας προς τις Βαλκανικές χώρες προσεγγίζουν το 1994 το ένα δισ. δολάρια σε σύγκριση με 200 εκατ. δολάρια στην αρχή της δεκαετίας που διανύουμε. Επίσης, περισσότερες από 2000 ελληνικές επιχειρήσεις, που καλύπτουν όλο σχεδόν το φάσμα της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών, έχουν προχωρήσει αποφασιστικά στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε πολλές από τις παραπάνω χώρες. Η αρχική διείδυση, για την εκμετάλλευση ευκαιριών στους τομείς των καταναλωτικών προϊόντων, έχει επεκταθεί σε πολύ πιο φιλόδοξα επιχειρηματικά σχήματα, όπως οι άμεσες επενδύσεις, τα τεχνικά έργα, η συμμετοχή στις κρατικές προμήθειες, οι τραπεζικές υπηρεσίες, και η ανάπτυξη δικτύων διανομής. Παρά τις πρόσφατες "τριβές" με Αλβανία και Σκόπια, αναπτύχθηκαν σημαντικά οι σχέσεις μας με Βουλγαρία και Ρουμανία.

Για το συντονισμό των ενεργειών μας στα Βαλκάνια δημιουργήθηκε επιτροπή από εκπροσώπους των Υπουργείων για την παρακολούθηση της πορείας των οικονομικών μας σχέσεων.

Ο ρόλος της Θεσσαλονίκης και της Μακεδονίας γενικώτερα στα πλαίσια αυτής της πολιτικής σχεδιάστηκε και αναδείχθηκε ιδιαίτερα σημαντικός με την ίδρυση του ΔΙΠΕΚ (Διαβαλκανικού και Παραεξιείνιου Επιχειρηματικού Κέντρου), την προώθηση του Χρηματιστηρίου και την εγκατάσταση της Τράπεζας Ανάπτυξης του Εύξεινου Πόντου.

Παράλληλα σχεδιάστηκε το πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας με Βουλγαρία και Αλβανία συντονισμένο τόσο με το πρόγραμμα PHARE των χωρών αυτών όσο και με την κοινοτική πρωτοβουλία INTERREG II που θα συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη των ελληνικών παραμεθωρίων περιφερειών. Έργα υποδομής διασυνοριακού χαρακτήρα (δρόμοι, διελεύσεις, έργα σε

κοινούς ποταμούς και λιμάνια) αλλά και έργα ανάπτυξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας εντάσσονται σε αυτά τα προγράμματα.

Τέλος η προώθηση του έργου του πετρελαιοαγωγού Πύργου - Αλεξανδρούπολης αποτελεί, στρατηγική καθοριστική όχι μόνο για την ανάπτυξη των σχέσεων Ρωσίας-Βουλγαρίας-Ελλάδας αλλά και καθοριστικό έργο μεγάλης σημασίας για την περιοχή.

Ακόμα έχει προετοιμασθεί πλαίσιο ανάπτυξης της συνεργασίας μας με τη Νέα Γιουγκοσλαβία κατά την αναμενόμενη περίοδο ειρήνης στην περιοχή.

Χώρες Εύξεινου Πόντου. Με επισκέψεις και αποστολές του ΥΠΕΘΟ και του ΥΠΕΞ στις χώρες του Εύξεινου Πόντου (Ουκρανία, Μολδαβία, Αρμενία, Γεωργία, Αζερμπαϊτζάν, Ουζμεκιστάν, Καζακστάν) διαμορφώθηκαν τα πλαίσια πολιτικής και οικονομικής συνεργασίας με τις χώρες της περιοχής. Οι δυνατότητες ανάπτυξης της ελληνικής παρουσίας στην περιοχή είναι σημαντικές και οι επιπτώσεις τους θα επηρεάσουν τόσο τα οικονομικά και πολιτικά δεδομένα όσο και θα στηρίξουν τον πληθυσμό ελληνικής καταγωγής στις χώρες αυτές.

Η συνεργασία με τις χώρες του Εύξεινου Πόντου προωθείται και σε πολυμερές επίπεδο στα πλαίσια Οικονομικής Συνεργασίας Εύξεινου Πόντου (ΟΣΕΠ). Την περίοδο αυτή η Ελλάδα έχει την Προεδρία του ΟΣΕΠ όπου και παίζει ηγετικό ρόλο. Η ανάληψη της έδρας της Τράπεζας Ανάπτυξης και Εμπορίου του ΟΣΕΠ από την Ελλάδα και η εγκατάσταση στη Θεσσαλονίκη είναι σημαντικό επίτευγμα. Παράλληλα προωθούνται έργα μεταφορών και τηλεπικοινωνιών (καλώδια οπτικών ινών) στην περιοχή που τα διασυνδέουν τις χώρες αυτές με την Ελλάδα που δημιουργούν νέα δεδομένα στην περιοχή.

Τέλος η ανάπτυξη τριμερών σχέσεων καθώς τόσο οι ΗΠΑ αλλά και Ευρωπαϊκές χώρες σχεδιάζουν συνεργασίες με την Ελλάδα για την επέκταση των δραστηριοτήτων τους στα Βαλκάνια και τις χώρες του Εύξεινου Πόντου.

Ρωσία. Η σημαντική αύξηση των ελληνικών εξαγωγών στη Ρωσία, η οριστικοποίηση της συμφωνία του φυσικού αερίου και η αναμενόμενη υλοποίηση της συμφωνίας αντιστάθμισης του φυσικού αερίου δημιουργούν σημαντικές ευκαιρίες.

Έχει ακόμη διαμορφωθεί και υλοποιείται ειδικό πρόγραμμα συνεργασίας με την περιοχή του Κραζνοντάρ όπου προωθούνται σημαντικά έργα όπως η κατασκευή και κοινή εκμετάλλευση λιμανιού, η ίδρυχη κοινής Τράπεζας κλπ.

Νοτιο-Ανατολική Ασία και Ιαπωνία. Βρίσκεται στο τελικό στάδιο επεξεργασίας το πρόγραμμα δράσης για την ανάπτυξη των

σχέσεών μας με τις χώρες της περιοχής (ιδιαίτερα με Ιαπωνία-Κορέα-Κίνα-Ταϊβάν).

Μέση Ανατολή. Σχεδιάζεται η παρουσία μας (με έμφαση στον τομέα των τεχνικών έργων) στο νέο Παλαιστινιακό Κράτος και στον Λίβανο, ενώ επαναδραστηριοποιούμεθα σε Αραβικές χώρες όπως η Συρία και ο σημαντικός εμπορικός εταίρος μας στην περιοχή, η Αίγυπτος.

ΗΠΑ. Οι εμπορικές μας σχέσεις με ΗΠΑ αυξάνονται με σημαντικούς ρυθμούς και εξαγωγική μας προσπάθεια στηρίζεται σε εξειδικευμένα προγράμματα προώθησης. Η παρουσία του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας στις ΗΠΑ δημιούργησε ευκαιρίες, η παρακολούθηση και εκμετάλλευση των οποίων φέρνει αποτελέσματα.

Προοπτικές

Οι εξωτερικές οικονομικές σχέσεις της Ελλάδας πρέπει να είναι ισορροπημένες και πολύπλευρες και να κινούνται στους άξονες Ευρωπαϊκή Ένωση, Βαλκάνια-Εύξεινος Πόντος-Ρωσία, Μεσόγειος-Μέση Ανατολή, ΗΠΑ και Ιαπωνία-N.A. Ασία. Τα νέα δεδομένα που δημιουργήθηκαν στην παγκόσμια οικονομία δίνουν νέες ευκαιρίες στη χώρα μας που πρέπει να αξιοποιήσει.

Οι αλλαγές στην Ανατολική Ευρώπη άλλαξαν ουσιαστικά τη μορφή των σχέσεων της χώρας μας με τις χώρες των Βαλκανίων και της πρώην ΕΣΣΔ. Από ένα μοντέλο εξαγωγών νωπών αγροτικών προϊόντων και εισαγωγών μηχανημάτων βαδίζουμε προς ένα μοντέλο εξαγωγών τροφίμων, νωπών καταναλωτικών προϊόντων και εισαγωγών πρώτων υλών και προϊόντων ελαφράς βιομηχανίας. Ακόμη είναι ίσως η πρώτη φορά που οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν σημαντικές ευκαιρίες διεθνοποίησης των δραστηριοτήτων τους και εγκατάστασης στο ευρύτερο γεωγραφικό των Βαλκανίων, της Ρωσίας και των χωρών του Εύξεινου Πόντου.

Ένα γεγονός που αναγνωρίζεται από όλους σήμερα είναι ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως όχημα επιχειρήσεων από όλο τον κόσμο για την οικονομική και εμπορική διεξόδου στον άξονα Βαλκάνια-Εύξεινος Πόντος-Ρωσία. Αυτό ίσως αποτελεί ένα από τα ισχυρά κίνητρα για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα και για τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών σχημάτων συνεργασιών.

Προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως η τάση αυτή απαιτείται συντονισμένη οικονομική πολιτική, που θα προωθεί και θα στηρίζει τις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες με "εξωστρέφεια" και, παράλληλα, θα αμβλύνει τα εμπόδια και προβλήματα που υπάρχουν. Αυτά τα προβλήματα συνοψίζονται στην κρίση που υπάρχει μεταξύ της Ελλάδας και ορισμένων χωρών στα Βαλκάνια,

στην "αβεβαιότητα" και τα τεράστια οικονομικά προβλήματα που χαρακτηρίζουν τις χώρες των περιοχών αυτών και στους περιορισμένους οικονομικούς πόρους που μπορούν να διατεθούν μέσω του Προϋπολογισμού. Παράλληλα η σταδιακή αύξηση της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών των χωρών αυτών απαιτεί ανάλογη προσαρμογή και γρήγορο εκσυγχρονισμό της ελληνικής οικονομίας και ειδικότερα κλάδων όπως τα ενδύματα, τα παπούτσια, τα έπιπλα, τα τρόφιμα, η χαλυβουργία, κλπ.

Η συντονισμένη οικονομική πολιτική για την ανάπτυξη των σχέσεων μας με τις χώρες του άξονα Βαλκάνια-Εύξεινος Πόντος-Ρωσία πρέπει να αναπτυχθεί αξιοποιώντας το γεγονός ότι είμαστε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ιδιαίτεροι δεσμοί με τις χώρες αυτές μπορούν να βοηθήσουν τόσο στη στήριξη των προσπάθειών διείσδυσης μέσω προγραμμάτων παροχής τεχνικής βοήθειας στις χώρες αυτές και προώθησης ελληνικών συμφερόντων και εταιριών μέσω των Κοινοτικών Προγραμμάτων Phare και Tacis.

Δ. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Η αντιμετώπιση του σημαντικότερου κοινωνικού και οικονομικού προβλήματος της ανεργίας είναι μια από τις προτεραιότητες της κυβερνητικής πολιτικής. Συγκροτήθηκε επιτροπή ειδικών για τη διαμόρφωση εισήγησης μέτρων - πλαισίου για την αντιμετώπιση της ανεργίας και την αύξηση της απασχόλησης. Τα πορίσματα της Επιτροπής θα υποβληθούν προς συζήτηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή στην πρώτη της συνεδρίαση στις αρχές Μαρτίου.

Το πλαίσιο αντιμετώπισης της ανεργίας και αύξησης της απασχόλησης διαρθρώνεται γύρω από α) τη διαμόρφωση ενός υγιούς μακροοικονομικού πλαισίου που να επιτρέπει την αύξηση των επενδύσεων και των θέσεων εργασίας και β) τη διαμόρφωση ενός πλαισίου επιχειρηματικής δράσης που να διευκολύνει τις επιχειρήσεις σε όλους τους κλάδους και τους τομείς της οικονομίας να δημιουργούν θέσεις εργασίας και να τις καλύπτουν στο συντομότερο χρονικό διάστημα. Επιπλέον, στα πλαίσια της πολιτικής του ΠΑΣΟΚ για τη διαμόρφωση κράτους πρόνοιας, εξετάζονται και θα προωθηθούν πολιτικές που στοχεύουν στη στήριξη της κοινωνικής αλληλεγγύης, την ισχυροποίηση του κοινωνικού ιστού και τον περιορισμό του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού. Στις πολιτικές αυτές εντάσσονται μέτρα για την αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας, την εισοδηματική στήριξη των ανέργων κλπ.

Μακροοικονομικό πλαίσιο. Οι βασικές παράμετροι του διαμορφούμενου μακροοικονομικού πλαισίου που αναμένεται να επηρεάσουν θετικά την απασχόληση είναι η μείωση των επιτοκίων και οι δημόσιες επενδύσεις.

Πιο συγκεκριμένα, η σταθερή αντιπληθωριστική πολιτική της κυβέρνησης αναμένεται να οδηγήσει σε σταδιακή μείωση των επιτοκίων που με τη σειρά τους προβλέπεται να οδηγήσουν στην ανάκαμψη των επενδύσεων στον ιδιωτικό τομέα.

Πάντως, όπως καταγράφεται και από τα προαναφερόμενα ποσοστά αύξησης των επενδύσεων, το μεγαλύτερο μέρος από τις νέες θέσεις εργασίας που αναμένεται να δημιουργηθούν στο τρέχον έτος προέρχεται από τον τομέα των δημοσίων επενδύσεων.

Στήριξη των επιχειρήσεων. Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση ενός όσο το δυνατό ευέλικτου πλαισίου δράσης των επιχειρήσεων παίζει η συγκέντρωση της νομοθεσία για τις εργασιακές σχέσεις.

Παράλληλα, για την ενδυνάμωση της ζήτησης εργασίας μελετώνται κίνητρα (φορολογικά και άλλα) που ουσιαστικά θα μειώνουν το κόστος που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις όταν δημιουργηθούν θέσεις εργασίας. Τα κίνητρα αυτά θα προέλθουν από την αναθεώρηση και την αποτίμηση των κινήτρων που εφαρμόζονται ήδη και τη διεύρυνση τους με νέα.

Ειδικότερες Πολιτικές. Ο ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Η διεθνής αλλά και η ελληνική εμπειρία έχει δείξει ότι οι ΜΜΕ έχουν μεγαλύτερη δυνατότητα σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις να δημιουργούν θέσεις εργασίας λόγω της ευελιξίας προσαρμογής τους. Για το λόγο αυτό ακολουθείται σταθερή πολιτική στήριξης των ΜΜΕ με την εφαρμογή των μέτρων που έχουν ήδη ανακοινωθεί από την κυβέρνηση αλλά και στη διεύρυνση τους με νέα.

Κατάρτιση και επανακατάρτιση των εργαζομένων. Σημαντικός παράγοντας στήριξης της απασχόλησης είναι η ποιότητα του εργατικού δυναμικού, καθώς οι εργαζόμενοι με υψηλές ειδικεύσεις αλλά και με δυνατότητες προσαρμογής σε νέες, βρίσκουν εύκολα εργασία, και είναι σπάνιο να οδηγηθούν σε απόλυση. Με αυτά τα δεδομένα θα επανεξετασθούν η ποιότητα και το εύρος εφαρμογής των προγραμμάτων κατάρτισης και επανακατάρτισης.

Νέοι, Γυναίκες. Η κυβέρνηση προσανατολίζεται στη λήψη σημαντικών μέτρων για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και των γυναικών, που στη χώρα μας είναι μεγαλύτερη από ότι στις λοιπές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδιαίτερα για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων θα αναζητηθούν λύσεις στην επαγγελματική κατάρτιση των νέων πριν αποφοιτήσουν από το Λύκειο και την αναβάθμιση των ΙΕΚ.

Μακροχρόνια Ανεργία. Όπως είναι γνωστό, περίπου το 60% του συνόλου των ανέργων παραμένουν εκτός εργασίας για περισσότερο από ένα χρόνο. Το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα οξύ για

τους ανέργους άνω των 45 ετών, καθώς η πιθανότητα επαναπρόσληψης τους είναι πλέον πολύ μικρή. Εξετάζονται διάφορα μέτρα για την επανένταξη των μακροχρόνια ανέργων σε εργασία όπως η κεφαλαιοποίηση των επιδομάτων ανεργίας και η καταβολή τους τους μακροχρόνια ανέργους με στόχο τη χρηματοδότηση της αυτοαπασχόλησης τους, είτε η διεύρυνση των μέτρων επιδότησης των θέσεων εργασίας που καλύπτονται από μακροχρόνια ανέργους.

Κύριο χαρακτηριστικό της επαναπροσέγγισης των πολιτικών της αντιμετώπισης της μακροχρόνιας ανεργίας, είναι η προσπάθεια διαμόρφωσης όσο το δυνατόν ειδικότερων προγραμμάτων επανένταξης των μακροχρόνια ανέργων σε εργασία, που να απευθύνει σε μικροομάδες που συγκροτούνται με βάση τις προσωπικές ανάγκες και δεξιότητές τους.

Θύλακες Ανεργίας. Έχει παρατηρηθεί ότι η ανεργία πλήττει κυρίως συγκεκριμένους κλάδους (π.χ. κλωστοϋφαντουργία) και συγκεκριμένες περιοχές (π.χ. Λαύριο, Πάτρα). Για την αντιμετώπιση του φαινομένου στηρίζεται η εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων που σχεδιάζονται από αρμόδιους φορείς. Πάντως σημαντικός είναι ο ρόλος της δυνατότητας μετακίνησης των ανέργων από τους προβληματικούς κλάδους και τις προβληματικές περιοχές σε άλλους κλάδους και σε άλλες περιοχές όπου παρουσιάζεται ζήτηση εργασίας. Για το σκοπό αυτό θα προωθηθούν κίνητρα για την ταχύτερη πληροφόρηση των ανέργων για τις ευκαιρίες απασχόλησης που παρουσιάζονται σε όλη τη χώρα, αλλά και για τη μετεγκατάσταση τους ή την ταχύτερη κατάρτιση τους σε ειδικεύσεις με υψηλή ζήτηση.

Απασχόληση στον αγροτικό τομέα. Η μείωση της απασχόλησης στον αγροτικό τομέα είναι χαρακτηριστικά μεγαλύτερη από την αύξηση που παρουσιάζεται στην απασχόληση στους άλλους τομείς της οικονομίας. Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι η απευθείας διοχέτευση εργαζομένων από τον αγροτικό τομέα στην ανεργία με την ταυτόχρονα μειούμενη πιθανότητα πρόσληψής τους. Η καλύτερη αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος είναι η στήριξη του αγροτικού τομέα, η διεύρυνση των πιθανοτήτων δημιουργίας θέσεων εργασίας σε αυτόν και η παροχή κινήτρων για τον περιορισμό του φαινομένου της "εξόδου" των αγροτών προς τα αστικά κέντρα. Σημαντικός παράγοντας για τη στήριξη της αγροτικής απασχόλησης είναι η οργάνωση προγραμμάτων κατάρτισης των νέων της υπαίθρου που θα τους παρέχουν γνώσεις ικανές για να τους προσφέρουν απασχόληση στον αγροτικό τομέα κατ'αναλογία των προγραμμάτων κατάρτισης που παρέχονται για την απασχόληση στον δευτερογενή και στον τριτογενή τομέα.

Μετανάστευση. Τα τελευταία χρόνια η χώρα μας έχει γίνει χώρα υποδοχής μεταναστών. Τα προβλήματα εστιάζονται στους μετανάστες που απασχολούνται στην παραοικονομία και

συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας ανεπίσημης αγοράς εργασίας. Συνέπειες αυτής της κατάστασης είναι και η μερική εκτόπιση εργαζομένων που μετέχουν στην επίσημη αγορά εργασίας, η αναπαραγωγή της παραοικονομίας και η τεράστια εκμετάλλευση των μεταναστών που απασχολούνται σε αυτή.

Οι αρμόδιοι φορείς επεξεργάζονται ένα σύνολο πολιτικών που θα στοχεύει :

α) στον περιορισμό της εισροής μεταναστών στη χώρα (π.χ. με την παροχή κινήτρων προς τους μετανάστες να παραμένουν στον τόπο καταγωγής τους στις περιπτώσεις όπου κάτι τέτοιο είναι δυνατό, την καλύτερη αστυνόμευση των συνόρων κλπ)

β) την καταγραφή όσον το δυνατό περισσότερων μεταναστών στην επίσημη αγορά εργασίας

γ) την εφαρμογή των νόμων στις περιπτώσεις παροχής παράνομης εργασίας και την εισαγωγή αυστηρότερων διατάξεων για τους εργοδότες που απασχολούν μη εγγεγραμμένους μετανάστες.

Κινητικότητα Εργασίας. Σημαντικός παράγοντας διατήρησης και αύξησης της ανεργίας είναι η αδυναμία των ανέργων να βρίσκουν εργασία σε σύντομο χρονικό διάστημα και αντίστοιχα η αδυναμία των εργοδοτών να καλύπτουν γρήγορα τις κενές θέσεις εργασίας που δημιουργούνται. Για το λόγο αυτό η κυβέρνηση προωθεί τη δημιουργία περισσότερων κέντρων εύρεσης εργασίας (παρατηρητήρια εργασίας) μέσω του ΟΑΕΔ και την μηχανοργάνωση των υπηρεσιών τους. Επιδίωξη μας είναι η άμεση καταγραφή των κενών θέσεων εργασίας και των ανέργων με βάση τις ειδικεύσεις έτσι ώστε να καθίσταται άμεση η ενημέρωση των ανέργων για τις ευκαιρίες απασχόλησής τους στον ίδιο ή σε παρεμφερή κλάδο σε όλη τη χώρα.

Η οργάνωση των υπηρεσιών του Δημοσίου. Ο ρόλος του ΟΑΕΔ. Η οργάνωση των νέων υπηρεσιών που απαιτούνται για την υλοποίηση του προγράμματος της κυβέρνησης θα γίνει με την επέκταση του δικτύου του ΟΑΕΔ και την ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχει. Επίσης θα χρησιμοποιηθεί η νέα δομή διοίκησης που προβλέπεται μετά την εισαγωγή των θεσμών του δεύτερου και τρίτου βαθμού αυτοδιοίκησης.

Γενικά το πλαίσιο αντιμετώπισης της ανεργίας που προδιαγράφει η κυβέρνηση στηρίζεται στην προώθηση των παραπάνω ενεργητικών μέτρων που στοχεύουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην ελάττωση του χρόνου, στον οποίο ένας άνεργος παραμένει εκτός εργασίας.